

Stanovisko Mesta Levoča k problému s nepríjemným zápachom v meste

Mnohých Levočanov už dlhší čas trápi nepríjemný zápach, šíriaci sa z okolitých polí. Napriek tomu, že kompetencie mesta v tejto veci sú veľmi obmedzené, mesto z vlastnej iniciatívy už v priebehu r. 2018 začalo vykonávať kroky, smerujúce k odstráneniu zdroja nepríjemného zápachu, alebo aspoň k výraznému zmierneniu jeho intenzity. V priebehu tohto roka sa už niekoľko krát opakovala situácia, že zápach bol oveľa intenzívnejší než zvyčajne a tiež sa množili podozrenia, že na polia sú aplikované aj iné látky, než je v poľnohospodárstve bežné. Navyše sa na mesto začali obracať aj obyvatelia so sťažnosťami na neprimeranú intenzitu zápachu, ktorý podľa ich vyjadrení spôsobil niekoľkým z nich silné bolesti hlavy, nehovoriac o ďalších obmedzeniach pri vykonávaní každodenných ľudských činností.

Z uvedeného dôvodu sa mesto obrátilo na Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľnohospodársky v Bratislave (ďalej len „ÚKaSÚP“) so žiadosťou o preskúmanie vzoriek pôdy z polí, na ktoré bola aplikovaná hnojivá z poľnohospodárskeho družstva na Novom Dvore. Inšpektori ÚKaSÚP následne odobrali vzorky pôdy a podrobili ich analýze. Žiaľ, do času redakčnej uzávierky LIMKY, mesto od ÚKaSÚP neobdržalo výsledky tejto analýzy, a to aj napriek opakovaným výzvam a urgenciám.

Mesto ako vlastník jedného z pozemkov v lokalite Nový Dvor sa v tejto veci zároveň obrátilo na Okresné riaditeľstvo Policajného zboru v Poprade, odbor kriminálnej polície so žiadosťou o sprístupnenie informácií v zmysle ustanovení Zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v platnom znení.* Mesto žiadalo o sprístupnenie týchto konkrétnych informácií:

- Boli na predmetný pozemok spoločnosťou TATRA-AGROLEV, s. r. o., Okružná 787/1, 058 01 Poprad, IČO: 31 729 727 aplikované zatiaľ presne neidentifikované, ale potenciálne nebezpečné látky?

- Má Policajný zbor SR k dispozícii výsledky rozborov vzoriek pôdy, odobratých z pôdy v lokalite Nový Dvor, katastrálne územie Levoča v súvislosti s medializovaným trestným stíhaním pre zločin ohrozenia a poškodenia životného prostredia a prečin neoprávneného nakladania s odpadmi?

- Vzhľadom na skutočnosť, že ide o lokalitu, nachádzajúcu sa v katastrálnom území mesta Levoča, je možné, aby boli zástupcovia Mesta Levoča oboznámení s výsledkami rozborov vzoriek pôdy, odobratých z pôdy v lokalite Nový Dvor, ak sú tieto výsledky k dispozícii?

Ani v tomto prípade však mesto požadované informácie „zatiaľ“ neobdržalo. Krajské riaditeľstvo Policajného zboru v Prešove vydalo rozhodnutie, ktorým nevyhovelo žiadosti mesta o sprístupnenie informácií. Toto rozhodnutie je odôvodnené skutočnosťou, že podľa ustanovení uvedeného zákona povinná osoba obmedzí sprístupnenie informácie alebo informáciu nesprístupní, ak sa týka rozhodovacej činnosti súdu vrátane medzinárodných súdnych orgánov alebo orgánu činného v trestnom konaní.

V uvedenom rozhodnutí sa ďalej píše, že mestu ako žiadateľovi je možné sprístupniť len skutočnosť v tomto rozsahu: vyšetrovateľ odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Poprade vykonáva vyšetrovanie vo veci zločinu ohrozenia a poškodenia životného prostredia podľa § 300, ods. 1, ods. 5 Trestného zákona v súbehu s prečinom neoprávneného nakladania s odpadmi podľa § 302, ods. 1, ods. 3 Trestného zákona. Orgán činný v trestnom konaní (policajt) v prebiehajúcom vyšetrovaní vykonal a vykonáva potrebné procesné úkony. Procesné úkony orgánu činného v trestnom konaní ako aj informácie o priebehu vyšetrovania a informácie nachádzajúce sa vo vyšetrovacom spise sa v zmysle zákona o slobode informácií považujú za informácie týkajúce sa rozhodovacej činnosti orgánu činného v trestnom konaní a sú vylúčené zo sprístupnenia na základe § 11 ods. 1 písm. d) zákona o slobode informácií. Z uvedeného vyplýva, že aj napriek viacerým svedectvám obyvateľov mesto dodnes nemá presné informácie o tom, na ktoré pozemky v katastrálnom území Levoča boli aplikované potenciálne nebezpečné látky, či v rámci príslušníkov Policajného zboru SR vykonávaných procesných úkonov boli odobraté vzorky pôdy a ak áno, aké sú výsledky analýzy týchto vzoriek. Poskytnutie uvedených informácií by podľa hore uvedeného rozhodnutia bolo v rozpore s ustanoveniami Zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v platnom

znení.

Ako je spomenuté v úvode tohto článku, možnosti samosprávy sú v tejto veci značne obmedzené. Zápach a jeho intenzita nie je možné bežnými technickými prostriedkami zaznamenať či odmerať. Navyše podľa medializovaného vyjadrenia ÚKSÚP nie sú platnými právnymi predpismi SR stanovené žiadne limity zápachu a rovnako tak ani metódy merania pachových látok v ovzduší. Nedá sa preto vylúčiť, že práve nedostatok legislatívy v tejto oblasti môže byť pôvodcami zápachov často zneužívaný.

Problém so šíriacim sa nepríjemným a obťažujúcim zápachom však nie je možné ignorovať. Keďže aj napriek doterajším snahám nedošlo k odstráneniu alebo aspoň výraznému zmierneniu tohto problému, zástupcovia mesta iniciovali pracovné stretnutie s s ministrom životného prostredia SR Lászlom Sólymosom a ministerkou pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Gabrielou Matečnou. Mesto zároveň nepoľavuje vo vlastnej iniciatíve a neustále vyvíja tlak na príslušné orgány štátnej správy v ktorých právomoci je výkon kontroly a dozoru nad hospodárením na pôde. Zatiaľ posledným krokom mesta bolo podanie žiadosti o sprístupnenie informácií v tejto veci a podnet na vykonanie kontroly pre podozrenie z možného porušenia právnych predpisov SR pri aplikácii hnojiv na poľnohospodársku pôdu v katastrálnom území Levoča s podozrením na jej zmiešanie s inými neznámymi, potenciálne nebezpečnými látkami, adresovaný Slovenskej inšpekcii životného prostredia (ďalej „SIŽP“). V čase prípravy tohto článku SIŽP ešte plynula lehota zákonná na zaslanie odpovede.

Mesto zároveň víta vzťahujúcu sa občiansku aktivitu a popri plnení ďalších svojich úloh je pripravené aj na prípadnú spoluprácu v tejto veci. V najbližších dňoch bude mesto iniciovať pracovné rokovanie vlastníkov pôdy, ktorí túto prenajímajú na poľnohospodárske účely spoločnosti TATRA-AGROLEV. O výsledkoch stretnutia a ďalších zisteniach pri riešení problému so zápachom v meste budú Levočania informovaní na stránkach LIMKY a prostredníctvom sociálnych sietí.

Martin Drahomírecký,
oddelenie majetkové